

i Grundloven og i politiske, kommunale og kirkelige Valglove. De særlige Bestemmelser i Danske Lov 3—4—4 om „Øvrigheds Personer, Dommere og Skrivere, som til Tinge taltalis for Sager, som deris Ære, eller gode Navn og Røgte og Oprigtighed, paagielde“, og i 1—5—2 om den Dommer, „som paa sit ærlige Navn og Rygte til Tinge søgis, og taltalis“, blev ophævede ved Tjenestemandsløven af 1919. Denne indeholder lige saa lidt som dens Afløser Tjenestemandsløve Nr. 98 af 31. Marts 1931 udtrykkelige Forskrifter, der udelukker den for en vanærende Handling straffede fra at ansættes eller forblive i en Statstjenestemandsstilling, men vel Forudsætninger herom i §§ 11 og 60. For Beklædelsen af andre offentlige paa Udnævnelse hvilende Hverv var der overhovedet ikke fastsat almindelige Vandelsbetingelser. Ved § 78 i Straffeløven af 1930 bestemtes det imidlertid, at Frakendelse af de borgerlige Rettigheder medfører Bortfald af Retten til offentlige Tjenester og Hverv, som den dømte beklæder, samt til at opnaa Ansættelse i saadanne. Bestemmelsen omfatter ikke blot Tjenestemandsstillinger, statslige og kommunale, men alle offentlige Hverv.

Naar Institutets Frakendelse af de borgerlige Rettigheder bortfalder, opstaar det Spørgsmaal, om der i Stedet bør gives andre Regler angaaende Straffedommes Indflydelse paa Adgangen til at opnaa eller forblive i offentlige Tjenester og Hverv. Udvalget er enig i, at det er overflødig at fastsætte saadanne Bestemmelser, for saa vidt angaar Tjenester og Hverv, der hviler paa Udnævnelse. Næst at henvise til de ovenfor Sp. 4005—10 gængivne, i den svenske Betænkning af 1935 indeholdte Betragtninger skal Udvalget udtale, at man anser det for udelukket, at nogen offentlig Myndighed skulde ansætte en Person, der er straffet for en Forbrydelse af den Art, der hidtil har medført retlig Infami, i offentlig Tjeneste eller Hverv, i al Fald førend saa lang Tid er gaaet, at han efter hidtil gældende Regler vilde have generhvervet de borgerlige Rettigheder, eller at nogen offentlig Myndighed skulde lade en Person, der begaar en saadan Forbrydelse, forblive i offentlig Tjeneste eller Hverv. Skønt der, som ovenfor nævnt, indtil Straffeløvens Ikrafttræden overhovedet ikke fandtes Lovbestemmelser, der direkte eller forudsætningsvis beskæftigede sig med de Vandelsbetingelser, der bør kræves til Beklædelse af offentlige Hverv, som ikke er Tjenestemandsstillinger, vides der ikke nogensinde at være fremkommet Klage over, at straffede Personer er blevet antaget til eller er forblevet i saadanne Hverv. For saa vidt angaar Dommere, der jo ikke kan afsættes af Forvaltningsmyndighederne; er Retsplejeløvens § 49 fyldestgørende. Med Hensyn til offentlige Hverv, hvilende paa Valg, henvises til Bemærkningerne nedenfor under B.

B.

Valgret og Valgbarhed.

Grundlovene af 1849 og 1866 krævede som Betingelse for politisk Valgret og Valgbarhed, at paagældende var „uberygtet“. Indholdet af denne Betingelse bestemtes af Valglovene nærmere saaledes: „Ingen kan anses som uberygtet, der ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling“. Det statsretlige Grundlag for denne Fiksering af Begrebet var det, at Grundloven, naar den har benyttet et Begreb med saa usikre Grænser, maa antages at ville have overladt til den almindelige Lovgivning nærmere at bestemme dets Indhold (Matzens Statsforfatningsret 4. Udg. II S. 243 ff.). Grundloven af 1915 optog imidlertid det saaledes nærmere bestemte Begreb i sin Tekst, saaledes at det ifølge §§ 30, 31, 34 og 35 nu er en Betingelse for Valgret og Valgbarhed, at vedkommende ikke „ved Dom er fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling uden at have faaet Æresoprejsning“.